

פרק א

א. וַיְהִי דְבַר ה' אֶל יוֹנָה בֶן אֲמֵתַי לֵאמֹר:
 ב. קוּם לֶךְ אֶל נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה,
 וּקְרָא עָלֶיהָ - אֵת הַקְּרִיאָה הַכְּתוּבָה לְקִמּוֹן: "עוֹד
 אַרְבַּעַיִם יוֹם וַנִּינְוָה נִהְפַכֶּת",
 כִּי עָלְתָה רַעְתֶּם לִפְנָי:
 ג. וַיִּקַּם יוֹנָה לְבָרַח תַּרְשִׁישָׁה - בְּקֶשׁ יוֹנָה לְבָרוּחַ
 לְתַרְשִׁישׁ, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא רָצָה לִנְבֹּא עַל נִינְוָה, שֶׁמֵּא
 יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה, וַיְהִי קִטְרוּג עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא
 שָׁבִים,
 מִלִּפְנֵי ה' - לְבָרוּחַ מֵאִ"י, שֶׁהִיא לִפְנֵי ה',
 לְתַרְשִׁישׁ, שֶׁמְחוּץ לֵאִ"י הִיא, וְאִין שׁוֹרָה שֵׁם
 הַנְּבוּאָה,
 וַיֵּרֶד יָפוֹ, וַיִּמְצָא אֶנְיָה בָּאָה תַרְשִׁישׁ - יָרַד לְעִיר
 יָפוֹ, וּמִצָּא אֶנְיָה הָעוֹמֶדֶת לְהַפְלִיג לְתַרְשִׁישׁ,
 וַיִּתֵּן שָׂכָרָה - נָתַן שָׂכָר הַנְּסִיעָה,
 וַיֵּרֶד בָּהּ, לְבּוֹא עִמָּהֶם תַרְשִׁישָׁה מִלִּפְנֵי ה':
 ד. וְה', הֵטִיל רוּחַ גְּדוֹלָה אֶל הַיָּם, וַיְהִי סַעַר
 גְּדוֹל בַּיָּם,
 וְהָאֶנְיָה חֲשָׁבָה לְהִשָּׁבֵר - עַד שֶׁחֲשַׁבּוּ אַנְשֵׁי
 הָאֶנְיָה, שֶׁעוֹמֶדֶת הִיא לְהִשָּׁבֵר וּלְטָבוּעַ.
 ה. וַיִּירָאוּ הַמַּלְאָכִים - פָּחְדוּ מִנְהִיגֵי הָאֶנְיָה
 מִהַסְעָרָה הַמִּתְחַזְקֶת,
 וַיִּזְעְקוּ אִישׁ אֶל אֶלְהֵיו - אִישׁ אִישׁ לְאֱלוֹהִים
 שְׁלוֹ,
 וַיִּטְלוּ אֵת הַפְּלִים אֲשֶׁר בָּאֶנְיָה אֶל הַיָּם, לְהַקֵּל
 מֵעָלֵיהֶם - לְהַקֵּל אֵת הַנְּהַגַת הָאֶנְיָה,
 וַיּוֹנָה יָרַד אֶל יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה - אֶל אֶחָד מִצַּדְדֵי
 הָאֶנְיָה,
 וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם:
 ו. וַיִּקְרַב אֵלָיו רֵב הַחִבְלִים, וַיֹּאמֶר לוֹ, מַה לָּךְ
 נִרְדָּם, קוּם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ,
 אוֹלֵי יִתְעַשֶׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ - יִתְרַצֶּה הָאֱלוֹקִים
 לְרַחֵם עָלֵינוּ,
 וְלֹא נִאֲבָד:
 ז. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
 לָכֵן וְנִפְלִיָה גּוֹרְלוֹת - בּוֹאוּ וְנִפְּלֵל בֵּינָנוּ גּוֹרֵל,
 (שְׂרָאוֹ, שֶׁשָּׂאֵר הַסְּפִינּוֹת הַסְּמוּכוֹת לָהֶם, שְׁטוֹת בְּשִׁלּוֹה, וְרַק סָבִיב
 סְפִינָתָם - רוּגְשֵׁת הַסְּעָרָה)
 וְנִדְעָה בְּשִׁלְמֵי הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ - וְנִדְעַע, בְּגַלְלֵי מִי
 בָּאָה עָלֵינוּ הָרָעָה הַזֹּאת,
 וְנִפְּלוּ גּוֹרְלוֹת, וַיִּפֹּל הַגּוֹרֵל עַל יוֹנָה:
 ח. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו, הִגִּידָה נָא לָנוּ, בְּאֲשֶׁר לָמִי
 הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ - לְמִי חֲטָאתָ, שֶׁבָּאָה עָלֵינוּ
 הָרָעָה הַזֹּאת,
 מַה מִּלְאֲכַתְּךָ - שֶׁמֵּא בְּמִלְאֲכַתְּךָ חֲטָאתָ,
 וַיִּמְאִין תְּבוֹא מֶה אֲרָצְךָ - שֶׁמֵּא אַנְשֵׁי אֲרָצְךָ
 חֲטָאוּ,

וְאִי מִזֶּה עִם אֲתָה - שֶׁמֵּא עִמְךָ חֲטָאוּ.
 ט. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֲבָרִי אֲנֹכִי,

וְאֵת ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲנִי יָרָא, אֲשֶׁר עָשָׂה אֵת
 הַיָּם וְאֵת הַיַּבְשָׁה - מִה' יִתִּי אֲנִי יָרָא, וְאִין
 בְּמִלְאֲכַתִּי רָמִיָּה וְעוֹל.

י. וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יָרָאָה גְּדוֹלָה - פָּחְדוּ פָּחַד
 גְּדוֹל,

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו, מַה זֹּאת עָשִׂיתָ, כִּי יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים
 כִּי מִלִּפְנֵי ה' הוּא בָרַח, כִּי הִגִּיד לָהֶם:

יא. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מַה נַּעֲשֶׂה לָּךְ, וַיִּשְׁתַּק הַיָּם
 מֵעָלֵינוּ - מַה נַּעֲשֶׂה כְּדִי שִׁישְׁתוֹק הַיָּם מִסְעָרָתוֹ,
 כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסַעַר - שֶׁהַסְעָרָה הַלְכָה וְהִתְגַּבְּרָה.

יב. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם, שְׂאוּנִי וְהִטִּילְנִי אֶל הַיָּם -
 קַחוּ אוֹתִי וְהִשְׁלִיכוּ אוֹתִי אֶל הַיָּם,

וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעָלֵיכֶם,

כִּי יוֹדַע אֲנִי כִּי בְּשָׁלִי הַסְעָר הַגְּדוֹל הַזֶּה עָלֵיכֶם -
 כִּי יוֹדַע אֲנִי, כִּי בְּגַלְלֵי חֲטָאֵי הַסְעָרָה בָּאָה עָלֵיכֶם.

יג. וַיִּחְתְּרוּ הָאֲנָשִׁים לְהַשִּׁיב אֶל הַיַּבְשָׁה, וְלֹא
 יָכְלוּ - הִתְאַמְצוּ לְחַתּוֹר אֶל הַיַּבְשָׁה, וְלֹא
 הִצְלִיחוּ,

כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסַעַר עָלֵיהֶם:

יד. וַיִּקְרָאוּ אֶל ה' וַיֹּאמְרוּ, אָנָּה ה', אֶל נָא
 נִאֲבָדָה, בְּנִפְשׁ הָאִישׁ הַזֶּה, וְאַל תִּתֵּן עָלֵינוּ דָם
 נְקִיא - אֶל נָא ה', יִחַשֵׁב עָלֵינוּ עוֹן הַשְּׁלַכְתּוֹ אֶל
 הַיָּם,

כִּי אֲתָה ה', כַּאֲשֶׁר חִפְצָתָ עָשִׂיתָ - כִּי אֲתָה ה',
 חִפְצָתָ לְהַעֲנִישׁוּ, וּמִפְּנֵי כֵךְ הַבָּאת הַסְעָרָה עָלֵינוּ.

טו. וַיִּשְׂאוּ אֵת יוֹנָה, וַיִּטְלְהוּ אֶל הַיָּם,
 וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ - הַפְּסִיק סְעָרָת הַיָּם.

טז. וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יָרָאָה גְּדוֹלָה אֵת ה',
 וַיִּזְבְּחוּ זִבְחַ לֵה' - אַחַר שִׁישׁוּבוֹ לַיַּבְשָׁה,

וַיִּדְרוּ נְדָרִים - לַעֲשׂוֹת צְדָקוֹת.

פרק ב

א. וַיִּמַן ה' - זִימַן ה',

דָּג גְּדוֹל, לְבַלַּע אֵת יוֹנָה, וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעֵי הַדָּג
 שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת:

ב. וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה' אֱלֹהָיו מִמַּעֵי הַדָּג -
 הִתְפַּלֵּל לֵה' מִמַּעֵי הַדָּג.

ג. וַיֹּאמֶר, קְרָאתִי מִצָּרָה לִי אֶל ה', וַיַּעֲנֵנִי -
 קְרָאתִי בְּצָרָתִי אֶל ה', מִבֶּטֶן הַדָּג שֶׁהוּא לִי
 כְּשֶׁאוֹל, כְּקָבֵר, (שֶׁהִלָּא אִין אִפְשָׁרוֹת לְהַנְצִל בְּדֶרֶךְ הַטָּבַע)

מִבֶּטֶן שְׂאוֹל שׁוּעָתִי - מִבֶּטֶן הַדָּג, שֶׁהוּא לִי
 כְּשֶׁאוֹל, צַעֲקָתִי אֵלֶיךָ ה',

שְׁמַעַת קוֹלִי - וַיּוֹדַע אֲנִי, שֶׁתִּשְׁמַע תְּפִילַתִּי
 וְתִצְלִנִּי.

פרק ג

א. וַיְהִי דְבַר ה' אֶל יוֹנָה שְׁנִית לְאֹמֹר:
 ב. קוּם לֶךְ אֶל נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה, וּקְרָא אֵלֶיהָ
 אֶת הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר אֲנִי דֹבֵר אֵלֶיךָ:
 ג. וַיִּקֶּם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל נִינְוָה כְּדִבְרֵי ה', וַנִּינְוָה
 הָיְתָה עִיר גְּדוֹלָה לְאֱלֹהִים,
 מֵהֶלֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים - אֹרְכָה מִקְצֵה לְקְצֵה,
 מֵרַחֵק הַלִּיכָה שֶׁל שְׁלוֹשָׁה יָמִים.
 ד. וַיַּחַל יוֹנָה לְבֹא בְעִיר, מֵהֶלֶךְ יוֹם אֶחָד -
 הַתְּחִיל יוֹנָה לִלְכֹת בְּעִיר, עַד שֶׁהֵלֶךְ שְׁלִישׁ
 מֵאֹרְכָה שֶׁל הָעִיר,
 וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר, עוֹד אַרְבָּעִים יוֹם וַנִּינְוָה נִהְפָּכֶת:
 ה. וַיֹּאמְרֵנוּ אֲנָשֵׁי נִינְוָה בְּאֱלֹהִים,
 וַיִּקְרָאוּ צוּם - הַכְרִיזוּ עַל צוּם,
 וַיִּלְבְּשׁוּ שָׂקִים, מִגְּדוֹלָם וְעַד קִטְנָם:
 ו. וַיִּגַע הַדְּבַר אֶל מֶלֶךְ נִינְוָה - הַגִּיעַ הַשְּׁמוּעָה עַל
 נְבוֹאֹת יוֹנָה, אֵל מֶלֶךְ נִינְוָה,
 וַיִּקֶּם מִפְּסָאוֹ - לִשְׁבֹת עַל הָאָרֶץ,
 וַיַּעֲבֵר אֲדָרְתּוֹ מֵעַלְיוֹ - הוֹרִיד מֵעַלְיוֹ אֶת לְבוֹשׁ
 הַמַּלְכוּת,
 וַיֵּכֶס שָׂק, וַיֵּשֶׁב עַל הָאֶפֶר:
 ז. וַיִּזְעַק וַיֹּאמֶר בְּנִינְוָה מִטַּעַם הַמֶּלֶךְ וַיְגַדְּלוּ
 לְאֹמֹר - הַכְרִיזוּ הַכְרֹזָה בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וּשְׂרִיו,
 הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה, הַבְּקָר וְהַצֹּאן, אֵל יִטְעֲמוּ
 מֵאוֹמָה,
 אֵל יָרְעוּ - הַבְּהֵמוֹת בְּמִרְעָה,
 וּמִיָּם אֵל יִשְׁתּוּ:
 (צִוְיָה לַעֲנוֹת אֶת הַבְּהֵמוֹת, ע"מ לַעֲוֹרֵר אֶת הָאֲנָשִׁים לְתִשׁוּבָה)
 ח. וַיִּתְפָּסוּ שָׂקִים הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה, וַיִּקְרָאוּ אֶל
 אֱלֹהִים בְּחִזְקָה, וַיֵּשְׁבוּ אִישׁ מִדְּרָכּוֹ הַרְעָה,
 וּמִן הַחֲמֵס אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם - וּמִהַגְּזֵל שַׁעֲשׂוּ
 בְּכַפֵּיהֶם.
 ט. מִי יוֹדֵעַ יָשׁוּב וְנָחַם אֱלֹהִים - מִי יוֹדֵעַ, אוֹלֵי
 יָשׁוּב הִי מְכַעֲסוֹ וַיִּתְחַרֵּט מֵהִרְעָה,
 וְשָׁב מִחֲרוֹן אַפּוֹ וְלֹא נֹאבֵד:
 י. וַיִּרְאֵה אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, כִּי שָׁבוּ מִדְּרָכָם
 הַרְעָה, וַיִּנְחַם אֱלֹהִים עַל הַרְעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר
 לַעֲשׂוֹת לָהֶם, וְלֹא עָשָׂה:

ד. וַתִּשְׁלִיכֵנִי מִצּוֹלָה בְּלִבִּי יָמִים - בַּעוֹמֵק וּבִלְבַב
 הַיָּם,
 וְנָהָר יִסְבְּבֵנִי - מִי הַנָּהָר הַזּוֹרְמִים אֶל הַיָּם
 סוֹבְבִים אוֹתִי,
 כָּל מִשְׁפָּרֶיךָ וְגִלְיָדְךָ עָלַי עֲבְרוּ - כָּל הַגְּלִים
 הַנִּשְׁבְּרִים בַּיָּם, עָלַי עֲבְרוּ.
 ה. וְאֲנִי אֲמַרְתִּי - וְאֲנִי חֲשַׁבְתִּי, כִּשְׁהַשְׁלִיכוֹ אוֹתִי
 אֶל הַיָּם,
 נִגְרַשְׁתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ - שִׁגְרַשְׁתָּ אוֹתִי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ,
 וְהִסְרַתְּ הַשְּׂגַחְתְּךָ מִמֶּנִּי,
 אַךְ אוֹסִיף לְהִבִּיט אֶל הַיָּם קְדָשְׁךָ - אַךְ כַּעֲתָה,
 שַׁעֲשִׂית עִימִי הַנֶּסֶם וְהַצִּלְתָּ אוֹתִי עִיִּי הַדָּג, אוֹסִיף
 לְהִבִּיט לְבֹא אֶל הַיָּם קְדָשְׁךָ, וְלַהוֹדוֹת לְךָ שֵׁם.
 ו. אֶפְפוּנֵי מַיִם עַד נֶפֶשׁ - מִי הַיָּם סוֹבְבִים אוֹתִי,
 עַד שֶׁכִּמְעַט נִפְשִׁי יוֹצֵאת וּמֵתָה,
 תְּהוּם יִסְבְּבֵנִי - מִי הַתְּהוּמוֹת סוֹבְבִים אוֹתִי,
 סוּף, חֲבוּשׁ לְרֵאשִׁי - כִּשְׁהַדָּג שֵׁט בַּיָּם, נִקְשֶׁר
 הַסוּף (מִיָּן צִמַח הַגְּדֵל בַּיָּם) בְּרֵאשׁ הַדָּג, וְכֵאֵילוֹ קִשּׁוֹר
 בְּרֵאשׁ יוֹנָה.
 ז. לְקַצְבֵי הַיָּם יִרְדְּתִי - לְקַצְצֵה הַהַרִים שְׁבִים -
 יִרְדְּתִי, (לְקַרְקַעִית הַיָּם),
 הָאָרֶץ, בְּרַחֲמֶיהָ בְּעַדֵי לְעוֹלָם - כֵּאֵילוֹ סִגְרָה הָאָרֶץ
 אֶת עֲצָמָה בְּבִרְיָחִים כְּנִגְדֵי, שֶׁלֹּא אוֹכֵל לַעֲלוֹת
 מֵהַיָּם לְעוֹלָם,
 וַתַּעַל מִשְׁחַת חַיִּי, הִי אֱלֹהֵי - הַעֲלָה אוֹתִי
 מֵהַקֶּבֶר (מִבֶּטֶן הַדָּג, שֶׁהוּא לִי כְבוֹר הַקֶּבֶר) לִיבִשָּׁה.
 ח. בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נֶפֶשִׁי - כִּשְׁנִפְשִׁי עֲטוּפָה בְּצִרָה,
 אֶת הִי זְכָרְתִי - לְהַתְּפַלֵּל לְפָנֶיךָ,
 וַתְּבֹא אֵלַיךְ תְּפִלְתִּי אֶל הַיָּם קְדָשְׁךָ:
 ט. מִשְׁמָרִים הַבְּלִי שׁוּא - אֲנָשִׁי הָאֲנִיָּה,
 הַעוֹבְדִים עִיז שֶׁהִיא הַבֵּל וְשׁוּא,
 חֲסִדָּם יַעֲזְבוּ - יוֹדֵעַ אֲנִי, שֶׁחֲסִדָּם שֶׁנִּדְּרוּ לַעֲשׂוֹת,
 יַעֲזְבוּ וְלֹא יִקְיִימוּ.
 י. וְאֲנִי, בְּקוֹל תְּוֹדָה אֲזַבְּחָה לָּךְ - אַךְ אֲנִי, אוֹזְבַח
 לְךָ זִבְחִים וְאִשָּׁא לְפָנֶיךָ קוֹלִי בְּתוֹדָה,
 אֲשֶׁר נִדְּרַתִּי אֲשַׁלְּמָה - וְאִשֶּׁר נִדְּרַתִּי - אֲשַׁלֵּם,
 יְשׁוּעָתָה לַהִי - עַל הַיְשׁוּעָה שֶׁתּוֹשִׁיעַ אוֹתִי.
 יא. וַיֹּאמֶר הִי לְדָג - צִוְיָה הִי עַל הַדָּג,
 וַיִּקְרָא אֶת יוֹנָה אֶל הַיָּבֵשָׁה:

פרק ד

א. וירע אל יונה רעה גדולה - היה רע בעניו שנחם ה' על הרעה, ויחר לו - שמא יהיה קטרוג על ישראל שלא שבו בתשובה לה'.

ב. ויתפלל אל ה' ויאמר, אנה ה', הלוא זה דברי - הלא כך חשבתי בתחילה, שישובו בתשובה ותרחם עליהם, עד היותי על אדמתי - בעוד הייתי בא"י, על פן קדמתי לברח תרשישה - ולכן הקדמתי וברחתי לתרשיש, כי ידעתי כי אתה אל חנון ורחום ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה:

ג. ועתה ה' קח נא את נפשי ממני, כי טוב מותי מחיי - שלא אראה ברעה שתבוא על ישראל.

ד. ויאמר ה' ההיטב חרה לך - ועוד אראה לך, שלא בדין הוא, שחרה לך על כך.

ה. ויצא יונה מן העיר וישב מקדם לעיר - ממזרח לעיר, ויעש לו שם סכה וישב תחתיה בצל עד אשר יראה מה יהיה בעיר - אולי ישובו להרע ויענשו. ו. וימן ה' אלהים קיקיון - זימן ה' ליונה, קקיון, (מין צמח שעליו גדולים) ויעל מעל ליונה להיות צל על ראשו - לעשות צל על ראש יונה, להציל לו מרעתו - להצילו מחום השמש, שיבשו עצי הסוכה שמעליו) וישמח יונה על הקיקיון שמחה גדולה:

ז. וימן אלהים תולעת בעלות השחר למחרת - זימן ה' תולעת בעלות השחר למחרת, ותד את הקיקיון וייבש - חתכה בפיה את הקיקיון סמוך לקרקע, ועל ידי כך נפסק מקור חיותו, והתיבש.

ח. ויהי כזרח השמש, וימן אלהים רוח קדים חרישית - זימן ה' רוח מזרחית מרעישה מאוד ומחרשת אזנים, (חרש - שמלבד רעש הרוח, לא שומעים דבר) ותד השמש על ראש יונה - הכתה השמש על ראש יונה, ויתעלף - עד שכמעט יצאה נפשו ממנו, וישאל את נפשו למות - בקש למות, ויאמר טוב מותי מחיי:

ט. ויאמר אלהים אל יונה ההיטב חרה לך על הקיקיון, ויאמר היטב חרה לי עד מות - מאוד חרה לי עד שאמרתי טוב מותי מחיי.

י. ויאמר ה' אתה חסדת על הקיקיון אשר לא עמלת בו ולא גדלתו, שכן לילה הנה ובו לילה אבד:

יא. ואני לא אחוס, על נינוה העיר הגדולה, אשר יש בה הרבה משתים עשרה רבוא אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו - שיש בה יותר מ - 12 ריבוא (120,000) קטנים, שלא יודעים להבחין בין טוב לרע, ואבותיהם הלא שבו בתשובה, ולא ארחם עליהם! ? ובהמה רבה: